

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน

เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๘๗ ๘๕๐๐-๖, ๐ ๒๔๘๗ ๘๕๒๒๙

โทรสาร ๐ ๒๔๘๗ ๘๕๑๒

<http://www.rdpb.go.th>

๑๗ พลสำเร็จก่อตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. สายราชแฟชั่นชีวิตศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
๒. การเลี้ยงโคเนื้อภูพาน
๓. การเลี้ยงไก่ดำภูพาน
๔. การเลี้ยงสุกรภูพาน
๕. การปลูกข้าวพันธุ์สกอลนคร
๖. การปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕
๗. ลี้บจี บพ.๑
๘. การเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อควบคุมศัตรุพืชสวนไบแพล
๙. การเลี้ยงไก่ด่างร่วงกับเป็ดbaughลูกพสมในบ่อครัวเรือน
๑๐. การเลี้ยงปลาบีกและร่วงกับเป็ดbaughลูกพสมในบ่อชีวน์ต์
๑๑. เกษตรกาญจน์ใหม่
๑๒. การจัดการดินเค็มเพื่อปลูกข้าว
๑๓. การจัดการดินลุกรังเพื่อปลูกใบไม้
๑๔. การเพาะ Heidi เศรษฐกิจและ Heidi พื้นเมือง
๑๕. การปลูกยางพารา
๑๖. หม่อนพันธุ์สกอลนคร และไหบพันธุ์บางตุยสกอลนคร
๑๗. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร
๑๘. การผลิตผ้าย้อมคราม

สนใจติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลหัววย่าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๗๖๑๑๐

โทรศัพท์ ๐๔๒ ๗๔๗ ๔๕๔-๕ โทรสาร ๐๔๒ ๗๔๗ ๔๑๐

๑๗ พลสำเร็จ ก่อตั้ง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑๗ ພລສໍາເຮົຈ ກໍໂດດເດັ່ນ

ສູນຍົກເຫວົາການພັນບາກຸພາບ
ວັນເນື້ອງນາກພຣະຣາຊດຳເຮົາ

คำนำ

ปัญหาที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลักๆ คือแหล่งน้ำธรรมชาติไม่เพียงพอ ทำให้ผู้คนขาดความชุ่มชื้น ส่งผลกระทบต่อการเกษตรปลูก มีการแพร่旺งป่า เพื่อการประกอบอาชีพ จนทำให้แหล่งต้นน้ำลำธารและระบบนิเวศถูกทำลาย นอกจากนั้นเกษตรกรยังขาดความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะเทคโนโลยีการเกษตรที่ถูกต้อง การใช้ประโยชน์จากที่ดิน การแปรรูปผลิต และเรื่องการตลาด จึงได้มีการศึกษาถึงปัญหาสภาพท้องถิ่น หรือวิถีชีวิตรากฐาน เพื่อจัดหารูปแบบ การพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงคัดเลือกพื้นที่จัดตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้วยพระองค์เอง เพื่อเป็นพื้นที่ตัวแทนของภาคอีสานทั้งหมด ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เพื่อเป็นแบบจำลอง ของภาคอีสาน และเป็นพื้นที่ส่วนย่อยที่มีความเหมาะสม 夙ดดดล้องกับการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาภูมิภาคนี้ ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ร่วมกับ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ได้ รวบรวมผลสำเร็จจากการศึกษา ทดลอง วิจัย ที่เป็นต้นแบบในเรื่อง “สร้างน้ำ เพิ่มป่า พัฒนาชีวิต แบบพอเพียง” โดยปัจจุบันมีแล้วกว่า ๒๗๖ เรื่อง (กิจกรรม) และคัดเลือกเฉพาะผลงานที่ได้เด่น ที่ขยายผลสู่เกษตรกรแล้ว มีตัวอย่างผู้ประสบผลสำเร็จจริง มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ มาก็ทำเป็นเอกสารรุ่มเมือง

เอกสารคู่มือ “๑๙ ผลสำเร็จที่ได้เด่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ฉบับนี้ ได้อธิบายถึงรายละเอียดขั้นตอน วิธีการทำ ขอบเขตปริมาณ รวมถึงต้นทุน และ ค่าตอบแทนในแต่ละกิจกรรม ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับประชาชนผู้สนใจนำไปประยุกต์ ใช้ในการประกอบอาชีพ และสามารถพึงตนเองได้ต่อไป

สำนักงาน กปร.
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สารบัญ

๑. สายร้าว ห่งเช็ตคุนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ.....	๔
๒. การเสี้ยงโโคเบื้องภูพาน.....	๖
๓. การเสี้ยงไก่ทำภูพาน.....	๘
๔. การเสี้ยงสุกรภูพาน.....	๑๗
๕. การปลูกข้าวพันธุ์สกกลบค.....	๑๐
๖. การปลูกข้าวพันธุ์ข้าวดอกมະเสี ๑๐๕.....	๑๑
๗. สับจี บพ.๑.....	๑๒
๘. การเสี้ยงสัตว์ปีกเพื่อควบคุมกัดธrush มีปั๊พล.....	๑๓
๙. การพลิตวุ่นเส้นจากถั่วเชียวย.....	๑๔
๑๐. การเสี้ยงปลาเนื้ออแดงร่วงกับเปิดบากาลสูญพอมสินบ่อครัวเรือน.....	๑๕
๑๑. การเสี้ยงปลาดุกในบ่อซีเมบต.....	๑๖
๑๒. เกษตรทฤษฎีใหม่.....	๑๗
๑๓. การจัดการตินคีมเพื่อปลูกข้าว.....	๑๘
๑๔. การจัดการตินลูกรังเพื่อปลูกไม้ผล.....	๑๙
๑๕. การพะทึดเกรบชูกิจและหึดพื้นเมือง.....	๒๐
๑๖. การปลูกยางพารา.....	๒๑
๑๗. หม่อนพันธุ์สกกลบคและไห่นพันธุ์ทางต่ายสกกลบค.....	๒๒
๑๘. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร.....	๒๓
๑๙. การพลิตฟ้าย้อมคราม.....	๒๔

๑. ສາຍទາຣແກ່ງເຊົວຕ ຄຸນຍົກເຂາກາຮພັດນາກພານ

ຄຸນຍົກເຂາກາຮພັດນາກພານ ເດີມເປັນປ່າໂປ່ງ ດິນໄປຕັດໄມ້ສໍາຫັນເປັນຝຶນແລະໃຫ້ພື້ນທີ່

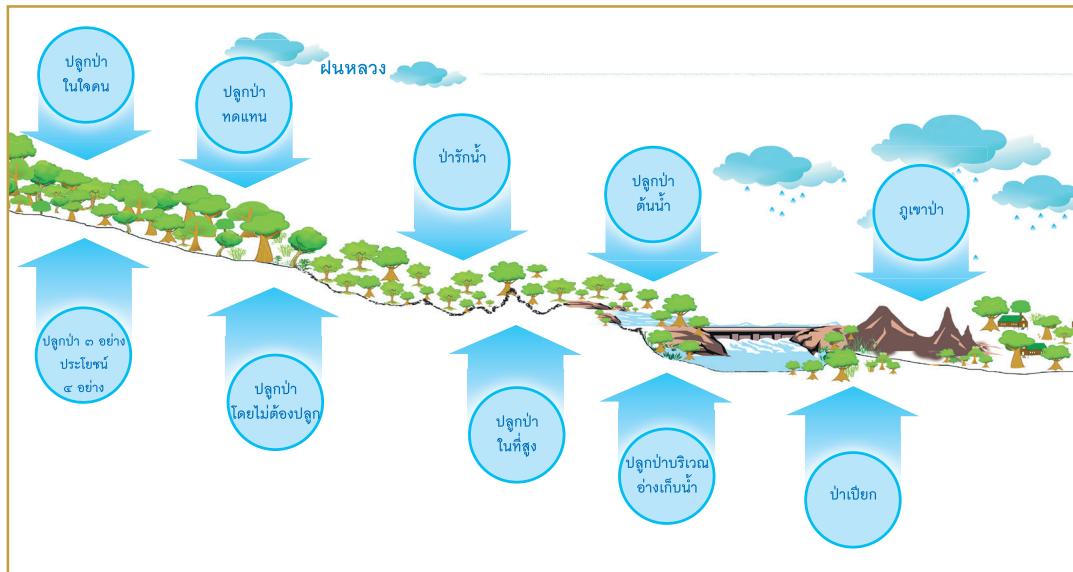
ສໍາຫັນທີ່ກາຮເກະບານ ປ່າໄມ້ທີ່ອູ່ເໜືອພື້ນທີ່ຖຸກທຳລາຍໄປນາກ ຈຶ່ງໄມ້ມື້ນໍ້າໃນຫຼາດແລ້ວ
ນໍ້າໄຫວແຮງໃນຫຼາດ ເກີດກາຮະລັງ (Erosion) ທຳໄຫ້ພົວດິນ (Top Soil) ບາງລົງ ແລະ ເກລືອທີ່ອູ່ຊ້າງໄດ້
ຈະຂຶ້ນມາເປັນຍ່ອມໆ ພຣະບາຫສົມເຈົ້າພະເຈົ້າອູ່ຫ້ວໄດ້ພຣະຣາຫານພຣະຣາດທຳວິໄລ ໄທໜູນຍົກແກ່ງນີ້
ເປັນແບບຈຳລອງຫຼືອພື້ນທີ່ສ່ວນຍ່ອທີ່ສອດຄລອງກັບກາຮແກ້ປັບປຸງຫາແລະ ສຶກເຂາວິຣີກາຮພັດນາຂອງ
ກາຄຕະວັນອອກເລີຍເຫຼືອ ແນວພຣະຣາດທຳວິໄລເກີຍກັບກາຮອນຫຼັກຍົກແກ້ປັບປຸງຫາແລະພື້ນຟປ່າໄມ້ທີ່ໃຊ້ດຳເນີນກາຮ

๑. ກາຮປຸກປ່າໂດຍໄມ້ຕັດປຸກ “...ທີ່ປ່າໄວ້ຕຽນນັ້ນ ໄນຮັງແກປ່າ ເພີ່ງແຕ່ຄຸ້ມຄອງປ່າ...”

- ປ້ອງກັນຮັກຊາປ່າ ແລະ ຄວບຄຸມໄຟປ່າ ອີ່ງມີສ່ວນຮ່ວມທັງໝ່າງຈາກກາຮ ແລະ ຮາມງວດ
- ສຶກເຂາບທບາຫຂອງກາຮທົດແທນຕາມອຣມາດຕິ ກັບກາຮສຸກເສີດິນແລະນໍ້າ

๒. ປ່າເປີຍກ (Wet Fire Break) “...ກາຮສ້າງແນວປ້ອງກັນໄຟປ່າ ໂດຍໄທ້ຄວາມຊົ່ມຂຶ້ນດ້ວຍທີ່ ແລະ ຜ່າຍ...”

- ກາຮສ້າງຝາຍຕັນນໍ້າລຳຮາຮ (Check Dam)
- ສຶກເຂາກາຮເປົ່າຍືນແປລງຂອງສັກຄົມພື້ນຫຼັກກາຮສ້າງຝາຍນໍ້າລັ້ນ (ຝາຍຕັນນໍ້າລຳຮາຮ)

๓. การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง “...การรัฐจัดให้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด และยาวนานที่สุด...”

- โครงการปลูกป่าสาธารณะ “ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง”
- ปลูกป่าสาธารณะแบบ “วนเกษตร”

๔ ปลูกป่าในใจคน “...การอนุรักษ์ป่าไม้ด้วยจิตสำนึก...”

- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
- โครงการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเส้นทางศึกษาธรรมชาติ
- โครงการฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึก
- โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จากวันนั้นถึงวันนี้ ป้าภูพานมีความหลากหลายของสังคมพืชและระบบนิเวศที่สมบูรณ์

ประเภทป่า	จำนวนชนิดพันธุ์ไม้ที่พบ	จำนวนชนิดเห็ดป่าที่พบ	จำนวนชนิดสมุนไพรป่าที่พบ	จำนวนชนิดสัตว์ป่าที่พบ	จำนวนชนิดแมลงป่าที่พบ
● ป่าเต็งรัง	๒๔	๑๑๔	๒๑๘	๑๒๗	๑๒๖
● ป่าเบญจพรรณ	๓๔	๒๑	๑๕๐		
● ป่าดิบแล้ง	๓๙	๑	๓๗		

แนวคิดการพัฒนาและฟื้นฟูป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒. การเลี้ยงโคเนื้อกุพาน

ส มเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานโคเนื้ออาทิตย์ศึกษาการพัฒนา กฎพานฯ ปัจจุบันรู้จักกันในชื่อ “โคเนื้อกุพาน” ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่ให้เนื้อ มีคุณภาพดี ลักษณะเนื้อมีความนุ่ม ไขมันแทรกเกรดสูง จุดเด่นที่สำคัญ คือ มีสัดส่วนของกรดไขมันไม่อิ่มตัว : กรดไขมันอิ่มตัวสูงกว่าโคทั่วไป คือ เท่ากับ ๒.๐ : ๒.๒ ขณะที่โคทั่วไปมีสัดส่วนเท่ากับ ๑.๘ : ๒.๒ ซึ่งกรดไขมันที่ไม่อิ่มตัว ทำให้เนื้อโค กุพานมีความปลดภัยต่อการบริโภค

เกษตรกรสามารถเลี้ยงโคกุพาน ทำกำไรคุ้มทุนได้ภายใน ๒ ปี โดยเกษตรกรครัวมีแม่พันธุ์โค (พื้นเมือง) เป็นของตนเองมาผสมกับน้ำเชื้อโคเนื้อกุพาน โดยแม่โคจะให้ลูกปีละ ๑ ตัว

ต้นทุนการผลิต (ขายลูกโค)	โคเนื้อกุพาน		โคพันเมือง	
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒
- แม่พันธุ์โค อายุอย่างน้อย ๑๙ เดือน ๑ ตัว	๑๕,๐๐๐ บาท	-	๑๕,๐๐๐ บาท	-
- ค่าโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยง	๓,๐๐๐ บาท	-	๓,๐๐๐ บาท	-
- ค่าอาหาร (เสริม) สำหรับแม่พันธุ์ ค่าเวชภัณฑ์ และค่าบริการ เจ้าหน้าที่ผสมเทียมให้กับแม่พันธุ์โค	๔,๑๕๐ บาท	๔,๑๕๐ บาท	๓,๙๕๐ บาท	๓,๙๕๐ บาท
รวมต้นทุน	๒๒,๑๕๐ บาท	๔,๑๕๐ บาท	๒๒,๙๕๐ บาท	๓,๙๕๐ บาท
ผลตอบแทน				
- จำนวนลูกโคห่างนมอายุ ๑๐ - ๑๒ เดือน	-	๒๐,๐๐๐ บาท	-	๑๐,๐๐๐ บาท
- จำนวนนมโค	๒,๐๐๐ บาท	๓,๐๐๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท	๓,๐๐๐ บาท
รวมผลตอบแทน	๒๒,๐๐๐ บาท	๒๓,๐๐๐ บาท	๒๒,๐๐๐ บาท	๓๓,๐๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	-๒๓,๑๕๐ บาท	๑๙,๘๕๐ บาท	-๒๒,๙๕๐ บาท	๙,๐๕๐ บาท

หมายเหตุ : - ต้นทุนและผลตอบแทนอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามแหล่งที่เลี้ยงและสภาพแวดล้อม
- ข้อมูลจากการเลี้ยงภายใต้ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖

๑๙ ผลลัพธ์ที่ได้รับ

[๖] คุณยศึกษาการพัฒนาเกษตรอันเนื่องมาจากพระราชดำเนิน

ต้นทนการขุน (โคเนื้อภูพาน)

รายการ	เฉลี่ย
ระยะเวลาทดสอบ (วัน)	๓๖๕
น้ำหนักเริ่มต้น (กก.)	๓๐๐
น้ำหนักสุดท้าย (กก.)	๔๐๔.๔
น้ำหนักเพิ่ม (กก.)	๑๐๔.๔
อัตราการเจริญเติบโต (กรัม/วัน)	๔๖๐
ต้นทนค่าอาหารรวม (บาท)	๒๕,๗๖๓
ต้นทนโคก่อนทดสอบ (บาท)	๒๔,๐๐๐
ต้นทนรวมทั้งหมด (บาท)	๗๕,๔๖๖
รายได้จากการขุน	
น้ำหนักขายอุ่น	๓๐๑
เกรดไข่มันแทรกเนื้อ	๓.๙
	ราคากิโลกรัม
รวมราคาซื้อน้ำหนักขายอุ่น (บาท/กก.)	๓๕๐
รวมราคาโคจากการประเมินขายอุ่น (บาท/กก.)	๑๐๕.๓๕๐
รวมรายได้จากการขุนโคทั้งหมด (บาท/ตัว)	๑๑๐.๓๕๐

* หมายเหตุ - กำไรจากการเลี้ยงโคขุนภูพาน ๑ ตัว คิดจาก รวมรายได้จากการจำหน่ายโค - ต้นทนรวมทั้งหมด

- ขายในราคากิโลกรัมจะได้ผลตอบแทนเท่ากับ ๓๔,๔๒๔ บาท
- ขายในราคากิโลกรัมจะได้ผลตอบแทนเท่ากับ ๔,๔๔๔ บาท

นอกจากการเลี้ยงโคขุนแล้ว เกษตรกรยังสามารถขายลูกโคภูพานที่อายุ ๑-๒ ปี ในราคาตัวละ ๒๐,๐๐ บาท

๓. การเลี้ยงไก่ดำเนินพาน

ไก่ดำเนินพาน เป็นไก่ดำเนินสายพันธุ์ใหม่ที่ได้ศึกษาและพัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์ให้ได้ไก่ดำเนินรุ่ดี ทนโรค ทนต่อสภาพแวดล้อม เลี้ยงง่าย กินเก่ง โตเร็ว สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร และเป็นอาหารบำรุงสุขภาพ ช่วยสร้างความแข็งแรงให้แก่ร่างกาย

การเลี้ยงไก่ดำเนินพาน สามารถจำหน่ายเป็นรายได้ให้กับเกษตรกรได้มากถึง ๓ เท่าตัว

เมื่อเปรียบเทียบกับราคากิ่งพื้นเมืองทั่วไป สามารถเลี้ยงโดยปล่อยให้หากินอิสระ เมื่อมีการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โดยสามารถจำหน่ายได้ตัวละ ๒๐๐ - ๒๕๐ บาท และหากเกษตรกรมีไก่ดำเนินพานแม่พันธุ์ ๑ ตัว จะสามารถผลิตลูกไก่ได้เฉลี่ย ๔๐ ตัวต่อปี หากจำหน่ายตัวละ ๒๐๐ บาท จะสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวได้ ๘,๐๐๐ บาทต่อปี

ต้นทุนการผลิต	ไก่ดำเนินพาน		ไก่พื้นเมือง	
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒
- ค่าเพื่อพันธุ์-แม่พันธุ์ไก่ ๔ ตัว อายุ ๒ เดือน	๑,๐๐๐ บาท	-	๑๒๐ บาท	-
- ค่าโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยง	๓,๐๐๐ บาท	-	๓,๐๐๐ บาท	-
- ค่าอาหารเสริมและค่าเวชภัณฑ์	๖,๘๔๐ บาท	๖,๘๔๐ บาท	๖,๘๔๐ บาท	๖,๘๔๐ บาท
รวมต้นทุน	๑๐,๘๔๐ บาท	๖,๘๔๐ บาท	๙,๙๖๐ บาท	๖,๘๔๐ บาท
ผลตอบแทน				
- จำหน่ายไก่อายุ ๒.๕ เดือน (๑๒๐ ตัว)	๒๕,๐๐๐ บาท	๒๕,๐๐๐ บาท	๑๐,๙๐๐ บาท	๑๐,๙๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	๑๓,๑๖๐ บาท	๑๗,๑๖๐ บาท	๘๔๐ บาท	๙,๙๖๐ บาท

- หมายเหตุ : - ควรเลี้ยงพ่อพันธุ์ ๑ ตัว ต่อแม่พันธุ์ ๓ ตัว
 - แม่พันธุ์ ๑ ตัว ให้ลูกๆเลี้ยงปีละ ๔ ชุดๆ ละ ๑๐ ตัว
 - แม่พันธุ์ ๓ ตัว จึงให้ลูกประมาณ ๑๒๐ ตัว/ปี
 - ข้อมูลจากการเลี้ยงภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
 ณ เดือนพฤษจิกายน ๒๕๕๖

๔. การเลี้ยงสุกรกูพาน

สุกรกูพาน พัฒนามาจากสุกร ๔ สายพันธุ์ ที่มีจุดเด่นของแต่ละสายพันธุ์ที่แตกต่างกัน คือ สุกรพันธุ์เหมียวชาบ สุกรพันธุ์พื้นเมืองสกลนคร สุกรพันธุ์ดูร็อกเจโรซี่ และสุกรพันธุ์แลนด์เรช มีลักษณะเลี้ยงง่าย โตเร็ว มีความทนทานต่อโรค และสภาพแวดล้อม หากินเก่ง ให้ลูกดก และให้ปริมาณเนื้อแดงมาก มันน้อย

ปัจจุบันสามารถผลิตสุกรกูพาน ๒ สายพันธุ์ คือ

สุกรกูพาน ๑ มีลักษณะสีดำ-น้ำตาลแดง ลำตัวไม่ใหญ่มากนัก ขา强大 เล็บ强大 หูตั้งกึ่งปรก เล็กน้อย จมูกสั้นสีดำ

สุกรกูพาน ๒ มีลักษณะลำตัวสีขาว มีจุดสีดำที่หัวและสะโพก ลำตัวไม่ใหญ่มากนัก ขาสีขาว หูตั้งกึ่งปรกเล็กน้อย จมูกสั้น

วิธีการเลี้ยงแบบปล่อย เลี้ยงหลังบ้าน กินเศษอาหาร สามารถเปลี่ยนเป็นเนื้อสัตว์ หรือเพื่อจำหน่ายได้กำไรคุ้มทุนภายในปีแรกของการเลี้ยง

ต้นทุนการผลิต	สุกรกูพาน		สุกรพันธุ์เมือง	
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒
- ค่าแม่พันธุ์สุกร จำนวน ๒ ตัว อายุ ๑.๕ เดือน	๒,๐๐๐ บาท	-	๑,๖๐๐ บาท	-
- ค่าโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยง	๖,๐๐๐ บาท	-	๖,๐๐๐ บาท	-
- ค่าอาหารและค่าเวชภัณฑ์	๑๗,๑๐๐ บาท	๑๗,๑๐๐ บาท	๑๐,๓๐๐ บาท	๑๐,๓๐๐ บาท
- ค่าผสมสุกรแม่พันธุ์ ๕๐๐ บาท/ครั้ง ตัวละ ๒ ครั้ง/ปี	๒,๐๐๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท
รวมต้นทุน	๒๗,๑๐๐ บาท	๑๙,๑๐๐ บาท	๑๙,๙๐๐ บาท	๑๒,๓๐๐ บาท
ผลตอบแทน				
- จำหน่ายลูกสุกรย่างอายุ ๑ เดือน	๔๕,๐๐๐ บาท	๔๕,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๐ บาท
- จำหน่ายมูลสุกร	๑,๕๐๐ บาท	๑,๕๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท
รวมผลตอบแทน	๔๖,๕๐๐ บาท	๔๕,๕๐๐ บาท	๒๑,๐๐๐ บาท	๒๑,๐๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	๒๕,๕๐๐ บาท	๓๐,๕๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท	๘,๗๐๐ บาท

หมายเหตุ : - แม่พันธุ์สุกรกูพาน ๑ ตัว ให้ลูกสุกรเฉลี่ย ๒ ครรอกฯ ละ ๑๒ ตัว

- แม่พันธุ์สุกรพันธุ์เมือง ๑ ตัว ให้ลูกสุกรเฉลี่ย ๒ ครรอกฯ ละ ๑๐ ตัว

- ข้อมูลจากการเลี้ยงภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖

๔. การปลูก ข้าวพันธุ์สกลนคร

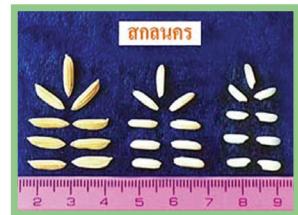
ข้าวพันธุ์สกลนคร เป็นพันธุ์ข้าวเหนี่ยวเนื้อสูตรผสมระหว่างพันธุ์หอมอันกับพันธุ์ กข๑๐ ปีปลูกได้ตลอดปี

ลักษณะประจำพันธุ์ : สูงประมาณ ๑๗๓ - ๑๘๑ เซนติเมตร, ระยะพักตัวของเมล็ดประมาณ ๓ สัปดาห์, อายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๒๘ วัน, เมล็ดข้าวกล้อง ยาว ๗.๘ มิลลิเมตร กว้าง ๒.๒๓ มิลลิเมตร หนา ๑.๙ มิลลิเมตร

ลักษณะเด่น : เป็นข้าวเหนี่ยวไม่ไวต่อช่วงแสง อายุสั้นกว่า พันธุ์ กข๑๐, คุณภาพข้าวสุก เหนี่ยวแน่น มีกลิ่นหอม ใกล้เคียง กข๖

ข้อควรระวัง : ไม่ต้านทานโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง และ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล การเก็บเกี่ยว ควรเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวอายุ ๒๔ - ๒๘ วัน หลังอกรวง เกี่ยวแล้วนวด ไม่ควรตากฟอนข้าว การเก็บเกี่ยวข้าวพันธุ์สกลนครที่ อายุเกิน ๓๐ วัน จะทำให้นวดยากและเกิดการสูญเสียผลผลิต

พื้นที่แนะนำ : พื้นที่นาดอน นาชลประทาน และสภาพไร่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกษตรกรสามารถได้ผลผลิต ๔๕๐ - ๖๒๐ กิโลกรัมต่อไร่

ต้นทุนการผลิตข้าวพันธุ์สกลนคร (พื้นที่ ๑ ไร่)	น้ำด้ำ	นาหว่าน	นาโยน
- ค่าเมล็ดพันธุ์ กิโลกรัมละ ๒๔ บาท (ราคาเมล็ดพันธุ์ปี ๒๕๕๕ ของสหกรณ์ผลิตข้าวครบรวงฯ จำกัด)	๑๔๔ บาท	๓๑๒ บาท	๑๔๔ บาท
- ค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงปลูกข้าว	๔,๑๒๕ บาท	๓,๖๑๕ บาท	๒,๗๐๑ บาท
รวม	๔,๒๖๙ บาท	๓,๙๙๗ บาท	๒,๘๔๕ บาท
ผลผลิต/ไร่	๖๒๐ กิโลกรัม	๔๕๐ กิโลกรัม	๔๙๐ กิโลกรัม
ผลตอบแทน จำนวนรายกิโลกรัมละ ๑๕ บาท (ราคาจำนวนรัฐบาล)	๙,๓๐๐ บาท	๖,๗๕๕ บาท	๘,๘๕๐ บาท
กำไรสุทธิ	๕,๐๓๑ บาท	๒,๙๙๘ บาท	๖,๐๐๕ บาท

หมายเหตุ : - รอบการผลิต ๑๒๐ วัน (ทำงานปีละ ๒ รอบ)

- ข้อมูลจากแปลงทดลองงานศึกษาและพัฒนาพันธุ์ข้าว ณ เดือนพฤษจิกายน ๒๕๕๖

๖. การปลูกข้าวพันธุ์ ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕

ข้าวพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ เป็นข้าวเจ้ามีกลิ่นหอม มีประวัติการรวบรวมพันธุ์พื้นเมืองจากเกษตรกรอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มาคัดเลือกพันธุ์บุรีสุทธิ์

ลักษณะประจำพันธุ์ : สูงประมาณ ๑๔๐ - ๑๕๐ เซนติเมตร ใบต่อช่วงแสง เมล็ดข้าวรูปร่างเรียวยาว เมล็ดข้าวกล้อง ยาว ๗.๕ มิลลิเมตร กว้าง ๒.๑ มิลลิเมตร หนา ๑.๘ มิลลิเมตร ปริมาณอะมิโน_acid ๑๒ - ๑๗%

ลักษณะเด่น : เมล็ดข้าวสารใส แกร่ง คุณภาพการสีดี คุณภาพการหุงต้มดี อ่อนนุ่ม มีกลิ่นหอม ทนต่อสภาพดินเปรี้ยว และดินเค็ม น้ำดื่ง่าย เป็นที่ต้องการของตลาด

ข้อควรระวัง : ไม่ต้านทานโรคใบสีส้ม โรคขอบใบแห้ง โรคใหม่ และโรคใบหลิก ไม่ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยจั่นสีเขียว และหนอนกอ

พื้นที่แนะนำ : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน เกษตรกรสามารถได้ผลผลิตเฉลี่ย ๔๒๐ กิโลกรัมต่อไร่

ต้นทุนการผลิตข้าวพันธุ์สกอลคร (พื้นที่ ๑ ไร่)	น้ำด้ำ	นาหว่าน	นาโยน
- ค่าเมล็ดพันธุ์ กิโลกรัมละ ๒๙ บาท (ราคาเมล็ดพันธุ์ปัจจุบัน ๒๕๕๕ ของสหกรณ์ผลิตข้าวครบรวงจรฯ จำกัด)	๑๖๘ บาท	๓๖๔ บาท	๑๖๘ บาท
- ค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลงปลูกข้าว	๔,๐๒๕ บาท	๓,๙๗๕ บาท	๒,๗๐๑ บาท
รวม	๕,๑๙๓ บาท	๕,๗๗๙ บาท	๒,๘๖๘ บาท
ผลผลิต/ไร่	๕๓๔ กิโลกรัม	๕๒๙ กิโลกรัม	๕๒๒ กิโลกรัม
ผลตอบแทน จำนวนรายกิโลกรัมละ ๒๐ บาท (ราคาจำนำรัฐบาล)	๑๐,๖๘๐ บาท	๑๐,๕๔๐ บาท	๑๐,๔๔๐ บาท
กำไรสุทธิ	๖,๔๘๗ บาท	๖,๓๐๑ บาท	๗,๕๗๑ บาท

หมายเหตุ : - รอบการผลิต ๑๓๙ วัน (ทำงานปีละ ๑ ครั้ง)

- ข้อมูลจากแปลงทดลองงานศึกษาและพัฒนาพันธุ์ข้าว ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖

ณ. ลีนจี นพ.๑

ลีนจี นพ.๑ เป็นสายพันธุ์ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดนครพนม ศักดินคร มุกดาหาร และหนองคาย การปลูกศึกษาในพื้นที่พบว่า การอุดอก ติดผล และเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ทำให้จำหน่ายได้ราคามีกำไรสำหรับการส่งเสริมปลูกเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยจะให้ผลผลิตคุ้มทุนภายใน ๔ ปี

ต้นทุนการผลิตลีนจี นพ.๑ (พื้นที่ ๑ ไร่ จำนวน ๒๕ ต้น)	ต้นทุนต่อไร่ (บาท)			
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔
● ค่าวัสดุ (ต้นพันธุ์, ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช, น้ำมันเชื้อเพลิง)	๑,๗๐๐ บาท	๑,๔๕๕ บาท	๒,๐๘๐ บาท	๒,๕๕๐ บาท
● ค่าจ้างแรงงานและค่าเตรียมติดนิ่น	๑,๒๓๕ บาท	๓๖๐ บาท	๖๕๐ บาท	๘๐๐ บาท
● ค่าใช้จ่ายอื่นๆ				๓๐๐ บาท
รวม	๒,๙๗๕ บาท	๑,๘๑๕ บาท	๒,๖๘๐ บาท	๔,๐๕๐ บาท
ผลผลิต/ไร่ (กิโลกรัม)	-	-	๗๕ กก.	๒๕๐ กก.
ผลตอบแทน จำหน่ายกิโลกรัมละ ๕๐ บาท	-	-	๓,๗๕๐ บาท	๑๒,๕๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	-๒,๙๗๕ บาท	-๑,๘๑๕ บาท	๑,๐๖๐ บาท	๙,๔๕๐ บาท

- หมายเหตุ : - ข้อมูลปัจจัยการผลิต และราคาผลผลิต ปี ๒๕๕๔
- ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นตามอายุ และขนาดของทรงพุ่ม
 - ควรปลูกพืชแซมเพื่อเสริมรายได้ระหว่าง ๑-๓ ปีแรก เช่น กล้วย พีชผัก และพืชไร่อายุสั้น เพื่อให้มีรายได้ชดเชยระหว่างรอลีนจีให้ผลผลิต
 - ข้อมูลจากแปลงทดลองในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ

๔. การเลี้ยงสัตว์ปีก เพื่อควบคุมศัตรูพืชสวนไม้ผล

ก การเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อควบคุมศัตรูพืช ในสวนไม้ผล (แแปลงส้มโวทองดี พื้นที่ ๒ ไร่)

พบว่า การเลี้ยงไก่บ้าน จำนวน ๑๐๐ ตัว/ไร่ สามารถควบคุมหนอนและศัตรูไม้ผลได้มุลไก่เป็นปัจจัยให้พืช จำนวน ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี และขณะเดียวกันการเลี้ยงห่านควบคุมคุ้กัน จำนวน ๒๑ - ๒๕ ตัว/ไร่ เพื่อควบคุมวัชพืชที่มีความสูง ๒๐ - ๓๐ เซนติเมตร ได้มุลห่านให้กับพืช จำนวน ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี

ต้นทุนการผลิตการเลี้ยงสัตว์ปีก เพื่อควบคุมศัตรูพืชสวนผลไม้ (พื้นที่ ๑ ไร่)	เป็นเงิน	ผลตอบแทน	เป็นเงิน
- ค่าพันธุ์ห่าน ตัวละ ๒๕๐ บาท (๒๕ ตัว)	๖,๒๕๐ บาท	- จำหน่ายผลส้มโว กิโลกรัมละ ๑๐ บาท	๓๐,๐๐๐ บาท/ปี
- ค่าพันธุ์ไก่ ตัวละ ๒๕ บาท (๑๐๐ ตัว)	๒,๕๐๐ บาท	- จำหน่ายมูลห่าน/ มูลไก่	๔๐๐ บาท/ปี
- ค่าอาหารและเวชภัณฑ์	๑๓,๓๔๕ บาท	- จำหน่ายห่านตัวละ ๓๕๐ บาท (๒๕ ตัว)	๔,๗๕๐ บาท/ปี
- ค่าแรง ค่าปุ๋ย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๔,๓๐๐ บาท	- จำหน่ายไก่ตัวละ ๑๒๐ บาท (๑๐๐ ตัว)	๑๒,๐๐๐ บาท/ปี
รวม		๒๖,๓๙๕ บาท	๔๑,๔๕๐ บาท

กำไรสุทธิ ๔๑,๔๕๐ - ๒๖,๓๙๕ = ๑๕,๑๕๕ บาท/ไร่

- หมายเหตุ :**
- แแปลงส้มโว ระยะ ๖X ๖ เมตร จำนวน ๘๐ ต้น ได้ผลผลิตส้มโว จำนวน ๓,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี
 - ได้ปุ๋ยคอกที่มีคุณภาพสูงจากการเลี้ยงห่านและไก่ โดยเฉลี่ย ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี
 - พื้นที่ดำเนินการ กิจกรรมเกษตรผสมผสาน ศูนย์ศึกษา การพัฒนาภูพานฯ
 - ข้อมูล ณ เดือนพฤษจิกายน ๒๕๕๖

๙. การผลิต

วุ้นเส้นจากถั่วเขียว

วุ้นเขียวเป็นพืชที่ให้ผลผลิตดีในฤดูฝน ผลผลิตต่ำสุดปีก่อนเข้าสู่ตลาดมากในช่วงนี้ทำให้ราคาถ้วนเฉียบตกต่ำ เกษตรกรจะเก็บไว้ขายในช่วงที่ราคามีไถ่ได้ เพราะเม็ดถั่วเขียวเป็นพืชที่มีแป้งเป็นส่วนประกอบ ๔๐ - ๕๕% จะมีมอดและแมลงเจ้าทำลายเมล็ดถั่วเขียว ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จึงหาวิธีการนำถั่วเขียวมาแปรรูปให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ คือการผลิตวุ้นเส้นจากถั่วเขียว

เมล็ดถั่วเขียวมีคาร์โบไฮเดรตอยู่ถึง ๕๖% มีโปรตีน ไขมัน วิตามิน เกลือแร่ อะมายาโลส และอะมายาโลเพคติน ทำให้วุ้นเส้นที่ได้จากการเบ่งถั่วเขียวเป็นวุ้นเส้นที่มีคุณภาพดี มีลักษณะเหนียวแน่น ไม่เปื่อยยุ่ย เกษตรกรได้ปริมาณวุ้นเส้นจากถั่วเขียว และยังสามารถเก็บไว้รับประทานได้นาน หรือจำหน่ายในหมู่บ้าน ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยใน ๑ ครั้งการผลิต จะได้วุ้นเส้น ๔๓ กิโลกรัม โดยใช้ถั่วเขียวจำนวน ๒๔๐ กิโลกรัม

ต้นทุนการผลิตวุ้นเส้นจากถั่วเขียว	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓
● ค่าเครื่องจักรอุปกรณ์ (ลงทุนครั้งแรก) ประกอบด้วย เครื่องโน้ม, เครื่องกรองแยกกากระดึง, เครื่องนวดผสมแป้ง, เตา, ตู้แข็งเย็น, อุปกรณ์ต่างๆ	๑๐๑,๔๐๐ บาท		
● ค่าเมล็ดถั่วเขียว (๒๔๐ กิโลกรัม)	๙,๖๐๐ บาท	๙,๖๐๐ บาท	๙,๖๐๐ บาท
● ค่าแรง	๙๐๐ บาท	๙๐๐ บาท	๙๐๐ บาท
● ค่าเชื้อเพลิง, ค่าไฟฟ้า, ค่าน้ำ, ค่าซ่อมบำรุง	๒๕๔ บาท	๒๕๔ บาท	๒๕๔ บาท
● ค่าบรรจุภัณฑ์	๒๔๑ บาท	๒๔๑ บาท	๒๔๑ บาท
รวม	๑๑๙,๔๘๕ บาท	๑๐,๙๙๕ บาท	๑๐,๙๙๕ บาท
ผลตอบแทน			
- จำหน่ายวุ้นเส้นจากถั่วเขียว กิโลกรัมละ ๓๐๐ บาท (๔๓ กิโลกรัม)	๑๒,๙๐๐ บาท	๑๒,๙๐๐ บาท	๑๒,๙๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	-๘๙,๕๘๕ บาท	๑,๙๐๕ บาท	๑,๙๐๕ บาท

หมายเหตุ : - ข้อมูลการผลิตภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖

[๑๔] ๑๙ พลาร์เริงก์ดีบัน

[๑๕] ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชนัดลักษณ์

๑๐. การเลี้ยงปลา尼ลแดง ร่วมกับเป็ดบานาหีสู่กฤษณ์ในบ่อครัวเรือน

ก การเลี้ยงปลานิลแดงร่วมกับเป็ดบานาหีสู่กุษณ์ เป็นทางเลือกที่ดีและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทางภาคอีสานอย่างยิ่ง ระยะเวลา ๘ เดือน สามารถเลี้ยงเป็ดได้ถึง ๒ รุ่น และเลี้ยงปลานิลแดงได้ ๑ รุ่น

การเลี้ยงแบบผสมผสานจะลดความเสี่ยงจากการขาดทุนเมื่อเทียบกับเลี้ยงสัตว์เพียงอย่างเดียว ปลานิล เป็นปลาที่มีการเจริญเติบโตได้ดี ทนต่อโรคและให้ผลผลิตสูงทั้งในการเลี้ยงแบบผสมผสาน และการเลี้ยงแบบอื่นๆ โดยพบว่าต้นทุนหลักกว้อยละ ๕๐ มาจากค่าอาหารเป็ด ส่วนผลกำไรที่ได้จะมาจากการขายเป็ดและปลา ซึ่งเป็นรายได้เสริมในการเลี้ยงเป็ด

ต้นทุนการผลิตปลานิลแดง ร่วมกับเป็ดบานาหีในบ่อครัวเรือน	เป็นเงิน	ผลตอบแทน	เป็นเงิน
- ค่าพันธุ์ปลานิลแดง ตัวละ ๐.๕๐ บาท (๑๕๐ ตัว/ป่า)	๗๕๐ บาท	- จำหน่ายปลานิลแดง กิโลกรัมละ ๕๐ บาท (๕๐ กิโลกรัม/รุ่น)	๒,๘๐๐ บาท
- ค่าพันธุ์เป็ดบานาหี ตัวละ ๑๕ บาท (๕๐ ตัว/ป่า)	๗๕๐ บาท	- จำหน่ายเป็ดบานาหี กิโลกรัมละ ๘๐ บาท (๑๒๗.๕ กิโลกรัม/รุ่น จำนวน ๒ รุ่น)	๒๐,๔๐๐ บาท
- ค่าอาหารเป็ด กิโลกรัมละ ๗ บาท (๗๐๐ กิโลกรัม/รุ่น จำนวน ๒ รุ่น)	๙,๔๐๐ บาท		
- ค่าเชื้อมโรงเรือน (อายุการใช้งาน ๕ ปี)	๕๐๐ บาท/ปี		
- ค่าเดเรียมป่า (ไร่ปุ่นขาว)	๑๐๐ บาท		
รวม	๑๑,๖๙๕ บาท		
		รวม	๒๓,๙๐๐ บาท

กำไรสุทธิ ๒๓,๙๐๐ - ๑๑,๖๙๕ = ๑๒,๒๐๕ บาท/รอบการผลิต (ปลานิลแดง ๑ รุ่น, เป็ดบานาหี ๒ รุ่น)

หมายเหตุ : - ขนาดป่า ๗๒ ตารางเมตร ลึก ๐.๘ เมตร

- ปลานิล ๑ รุ่น ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง ๘ เดือน ให้ผลผลิต ๕๕ กิโลกรัม (อัตราการลด ๗๕%)
- เป็ดบานาหี ๑ รุ่น ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง ๔ เดือน ให้ผลผลิต ๑๒๗.๕ กิโลกรัม (อัตราการลด ๘๕%)
- ข้อมูลจากบ่อสاحتภัยในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ณ ดีอนพุศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖

๑๑. การเลี้ยงปลาดุก ในบ่อชีเมนต์

ก การเลี้ยงปลาในภาคอีสานนิยมเลี้ยงในสระเก็บน้ำโดยใช้น้ำควบคู่กับการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ไม่มีการจัดการที่ดีในด้านการเลี้ยงปลา ส่งผลให้มีผลผลิตปลาต่ำ ดังนั้น การเลี้ยงปลาดุกในบ่อชีเมนต์เป็นแนวทางหนึ่งที่适合ในการเลี้ยงปลาที่มีน้ำจำกัด

การเลี้ยงในบ่อชีเมนต์มีทั้งแบบสี่เหลี่ยมและแบบกลม แต่บ่อกลมจะดูแลจัดการง่ายกว่า ส่วนพันธุ์ปลาดุกที่ใช้เป็นพันธุ์ปลาดุกเทศหรือปลาดุกยักษ์ (*Clarias Gariepinus*, African Sharptooth Catfish) เนื่องจากเป็นปลาที่มีการเจริญเติบโตรวดเร็วมาก สามารถกินอาหารได้แบบทุกชนิด มีความต้านทานโรคและสภาพแวดล้อมสูง ใช้ระยะเวลาเลี้ยง ๒ - ๓ เดือน ก็สามารถนำมาจำหน่ายหรือบริโภคได้

ต้นทุนการผลิตการเลี้ยงปลาดุก ในบ่อชีเมนต์ (บ่อ)	เป็นเงิน	ผลตอบแทน	เป็นเงิน
- ค่าพันธุ์ปลาดุก ตัวละ ๐.๒๐ บาท (๑๐๐ ตัว/ป้อ)	๒๐ บาท	- จำนวนปลากลาง กิโลกรัมละ ๖๐ บาท (๑๐ กิโลกรัม/รุ่น)	๖๐๐ บาท
- ค่าอาหารปลาดุก กิโลกรัมละ ๒๕ บาท (๑๕ กิโลกรัม/รุ่น)	๗๙๕ บาท	- ค่าเสื่อมบ่อ (อายุการใช้งาน ๕ ปี)	๖๐ บาท/ปี
รวม	๔๕๕ บาท	รวม	๖๐๐ บาท

กำไรสุทธิ ๖๐๐ - ๔๕๕ = ๑๔๕ บาท/รุ่น

หมายเหตุ :

- เสียไนเบ่อชีเมนต์กลมสีน้ำเงินผ่าศูนย์กลาง ๑ เมตร ปล่อยปลา ๑๐๐ ตัว
- ระยะเวลาเลี้ยงต่อ ๑ รุ่น ประมาณ ๒ - ๓ เดือน ให้ผลผลิต ๑๐ กิโลกรัม (อัตราการลด ๘๐%)
- กรณีเพิ่มอาหารธรรมชาติ เช่น ปลง ไส้เดือน และการผลิตอาหารแบบลดต้นทุนสามารถลดต้นทุนการผลิตได้มากกว่าร้อยละ ๓๐
- ข้อมูลจากบ่อสาธิตภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูนาฯ ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๑๒. ແກ່ງທະບຽນໃໝ່

ກະທຽບທະບຽນໃໝ່ ອີ້ວຍພາກສູງສຸດ ໂດຍເນັ້ນການພື້ນພາຕານເອງໃໝ່ມາກທີ່ສຸດ ຈາກການທຳກະທຽບທະບຽນໃໝ່ຂອງ “ນາຍຂວັງຈີ ແກ້ວຫວາງສີ” ແກ່ງທຣກຕ່າວຍ່າງໜຸ່ງບ້ານຮອບສູນຍົກຊາກການພັດນາງຸພານາ ບ້ານແລ່ານກູງໆ ໜຸ່ງ ๖ ຕຳລົດມະໄຟ ອຳເກົມເມືອງ ຈັງຫວັດສກລນຄຣ ມື້ນີ້ ២០ ໄຣ໌ ສາມາຄນບໍລິຫານຈັດກາທີ່ດິນແລ້ນັ້ນໄດ້ຜຸລຜົດສົມ່າເສມວແລ້ພວເພີຍ

ຕາງໆແສດງຕົ້ນຖຸນ-ຮາຍໄດ້ຈາກແປລງທະບຽນໃໝ່ (ຂໍ້ມູນປີ ២៥៥៦)

ກິຈกรรม	ຕົ້ນຖຸນ	ຮາຍໄດ້	ກຳໄຮ
● (១ ໄຣ໌) ສະເກີນ້າ ຂະດ ១,២៦០ ລູກບາສກໍມເຕຣ ເລື່ອງປລານິລ ៥,០០០ ຕ້າ	៣,៥២០ ບາທ	៥,០០០ ບາທ	១,៤៥០ ບາທ
● (២ ໄຣ໌) ຈ້າວນາປີ ການ ៦ ແລະ ການ ១៥ - ການ ៦ ເນື້ອທີ່ ១១ ໄຣ໌ ຜຸລຜົດ ៦,៦០០ ກິໂລກຣັມ - ການ ១៥ ເນື້ອທີ່ ៥ ໄຣ໌ ຜຸລຜົດ ១,៥២០ ກິໂລກຣັມ	២២,១១០ ບາທ	៨០,០០០ ບາທ	៦៧,៨៥០ ບາທ
● (៣ ໄຣ໌) ໄມຜຸ/ພື້ນ/ຝຶ່ງ/ຝັກສາວຄວ້ວ	១៨,១៤០ ບາທ	៧១,៨០០ ບາທ	៥៧,៦៥០ ບາທ
● (៤ ໄຣ໌) ເລື່ອງສັຕ້ວ (ໄກດໍາ/ໄກພື້ນເມືອງ/ເປົດ/ໂຄ/ກບປິນ ບ່ອຊືມເມນຕໍ (ໄມ່ຮ່ວມຕົ້ນຖຸນຄ່າບ່ອນໃນປີແກຣ ៥,០០០ ບາທ)	១១,០៨០ ບາທ	៣២,៧០០ ບາທ	១,៩២០ ບາທ
ຮວມສຸທົມ	៥០,៨៦០ ບາທ	១៧៨,៥០០ ບາທ	៣៧៨,៦៥០ ບາທ

ໜ້າຍເຫດ : - ອາຄີ້ແຮງງານຄົນໃນຄຮອບຄວ້າເປັນຫລັກ

- ບໍລິຫານຈັດການປຸກົກພື້ນ ເລື່ອງສັຕ້ວ ມີຜຸລຜົດທຸກຄຸດກາລ ພອເພີຍຕ່ອກຮົງໂຄໃນຄວ້າເຮືອນ
- ຈັດແບ່ງພື້ນທີ່ຢ່າງມີເຫດຜຸດ ໃຫ້ພື້ນທີ່ຢ່າງມີປະສິທິພິພາພ
- ມີການວາງແນກການຜຸລຜົດ ດຳນີ້ຈຶ່ງທັກພາກ ສ້າງກາພ ພື້ນທີ່

๑๓. การจัดการดินเพื่อป้องกัน

ดินเค็ม เป็นปัญหาสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หากไม่มีการควบคุมที่ดีจะก่อให้เกิดผลเสียต่อพืช พื้นที่ดินเค็มน้อยและดินเค็มปานกลาง ควรเลือกชนิดพืชปลูกให้เหมาะสม และปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก แกลบ หรือปุ๋ยพืชสด ซึ่งสอนอพริกันเป็นพืชปุ๋ยสดที่เหมาะสมกับพื้นที่ดินเค็ม สามารถทำให้ผลผลิตพืช เช่น ข้าว ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ - ๓๕ และมีส่วนช่วยลดความเค็มของดินโดยทางอ้อม คือ ปรับปรุงคุณสมบัติของดินให้ร่วนชุบ ทำให้การระล้างเกลือจากหน้าดินลงด้านล่างง่ายขึ้น ทำให้ความเค็มของดินลดลง

ตาราง เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ และผลตอบแทนเมื่อมีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดกับไม่มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด (สอนอพริกัน) ในพื้นที่ดินเค็ม

รายการต้นทุน	ต้นทุน (ไม่ปรับปรุงดิน)	ต้นทุน (ปรับปรุงดินด้วยสอนอพ ริกัน)
● ค่าเตรียมดิน และค่าแรงงาน	๑,๙๗๒ บาท	๒,๔๗๒ บาท
● ค่าเมล็ดพันธุ์ และค่าปุ๋ยเคมี (สูตร ๑๕-๑๕-๑๕)	๗๙๐ บาท	๙๕๕ บาท
ต้นทุนรวม	๒,๗๖๒ บาท	๓,๓๗๗ บาท
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)	๑๕๐	๓๐๐
ราคาขาย (บาท/กิโลกรัม)	๑๕.๓ บาท	๑๕.๓ บาท
ผลตอบแทน	๒,๒๙๕ บาท	๔,๕๘๐ บาท
กำไรสุทธิ	-๔๖๗ บาท	๑,๑๑๓ บาท

จากตาราง จะเห็นได้ว่าการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด (สอนอพริกัน) ทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น จากเดิมผลผลิต ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มเป็น ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น จากเดิมขาดทุน ๔๖๗ บาท/ไร่ ทำให้ได้กำไรสุทธิ ๑,๑๑๓ บาท/ไร่ ซึ่งทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นด้วย เนื่องจากมีปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินสูงขึ้น

๑๔. การจัดการดินลูกรังเพื่อปลูกไม้ผล

ดินลูกรัง เป็นดินตื้น อุ่มน้ำน้อย ขาดความอุดมสมบูรณ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดการดิน และพืชที่เหมาะสม เทคนิคในการปลูกไม้ผลในดินลูกรัง คือ ต้องขุดหลุมให้กว้างกว่า ปกติแล้วรองกันหลุมและปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก จากนั้นให้คลุม โคนต้นด้วยเศษหญ้า เพื่อรักษาความชื้น ซึ่งจะช่วยให้การปลูกพืชได้ผลผลิตดี

รายการต้นทุน	ต้นทุน (ไม่ปรับปรุงดิน)	ต้นทุน (ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ)
● ค่าแรงงาน		
- ค่าเตรียมดิน	๕๘๒ บาท	๒,๗๘๒ บาท
- ค่าแรงงาน (ปลูก, ห่ว่าน, ไถ, เก็บเกี่ยว)	๑,๕๗๒ บาท	๑,๕๗๒ บาท
● ค่าวัสดุ		
- ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ยสดและปุ๋ยเคมี และค่าวัสดุ สิ่งเปลือง (สารกำจัดโรคแมลง, วัชพืช ฯลฯ)	๑,๑๒๕ บาท	๑,๐๐๐ บาท
ต้นทุนรวม	๓,๙๘๒ บาท	๕,๖๐๔ บาท
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	๒๐๐	๕๐๐
ราคาขาย (บาท/กก.)	๑๕ บาท	๑๕ บาท
ผลตอบแทน	๓,๐๐๐ บาท	๗,๕๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	-๒๙๙ บาท	๑,๒๙๖ บาท

จากตาราง จะเห็นได้ว่าการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด ร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินลูกรัง ทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น จากเดิมก่อนการปรับปรุง ได้ผลผลิต

๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มเป็น ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น จากเดิมขาดทุน ๒๙๙ บาท/ไร่ ทำให้ได้กำไรสุทธิ ๑,๒๙๖ บาท/ไร่

๑๔. การเพาะปลูกเชิงมหัศจรรย์ และเก็บผึ้นเมือง

เห็ด (Mushroom) หรือเห็ดรา (Fungi) มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและให้ประโยชน์เป็นอาหารและยาสมุนไพร ในการบริโภคเห็ดนิยมบริโภคทั้งเห็ดที่มีตามธรรมชาติ และเห็ดที่สามารถเพาะได้ การบริโภคเห็ดมีความปลอดภัย ควรเลือกบริโภคเห็ดที่สามารถเพาะได้อีกทั้งยังสามารถนำไปเพาะเป็นอาชีพเสริมได้

เห็ดเศรษฐกิจ คือ เห็ดที่ตลาดมีความต้องการสูง จำหน่ายง่าย อีกทั้งเป็นที่นิยมในการบริโภคเห็ดที่เพาะง่ายให้ผลผลิตตอบแทนคุ้มค่า เช่น เห็ดนางฟ้าภูฐาน เห็ดฟาง เป็นต้น ในขณะที่เห็ดพื้นเมือง คือ เห็ดที่ขึ้นตามธรรมชาติ ออกดอกตามฤดูกาล เจริญงอกงามเฉพาะถิ่น เช่น เห็ดขอนขาว เห็ดบด เห็ดคลอม เป็นต้น

ชนิดเห็ด	ตันทุน (บาท/ ก้อน)	ความจุ โรงเรือน (ก้อน)	ผลผลิต สด (กรัม/ ก้อน)	ผลผลิต (กก./ รุ่น/ โรง)	ราคา ผลผลิต (บาท/ กก.)	บ่มเขี้ยว- เก็บ ผลผลิต (วัน)	กำไร (บาท/ รุ่น/ โรง)
เห็ดนางฟ้าภูฐาน	๑๐	๑๐,๐๐๐	๒๖๐	๒,๖๐๐	๕๐	๗๔	๓๐,๐๐๐
เห็ดขอนขาว	๑๕	๑๕,๐๐๐	๒๕๗	๓๘๖	๗๐	๑๙๐	๑๒,๐๐๐

- หมายเหตุ : - ข้อมูลเห็ดนางฟ้าภูฐานจาก กลุ่มผลิตเห็ดบ้านดงสมบูรณ์ หมู่ ๑๐ ต.พังข้าง อ.เมือง จ.สกลนคร
 - ข้อมูลเห็ดขอนขาวจาก นางดอกไม้ จันทร์ตรรัตน์ ๑๒๖ หมู่ ๖ บ้านดงยอ ต.พังข้าง อ.เมือง จ.สกลนคร
 - ข้อมูลการเปิดออกเห็ด รุ่น ๑ มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๖

๑๖. การปลูกยางพารา

ยางพารา เป็นพืชที่มีคุณสมบัติในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี เมื่อในสภาพพื้นที่เป็นดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์

การให้ผลผลิตของยางพาราขึ้นอยู่กับ ปัจจัย ๓ ประการคือ การเลือกพันธุ์ยาง ความเหมาะสมของพื้นที่ และการจัดการสวนยางที่ถูกต้อง

ยางพารา พันธุ์ดีที่เหมาะสมกับ

สภาพพื้นที่และภูมิอากาศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ พันธุ์ RRIM 600 เนื่องจากปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปริมาณและการกระจายตัวของน้ำฝนน้อยได้รวมถึงมีจำนวนต้นแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย ควรใช้ระยะปลูก ๓ x ๗ เมตร ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ที่มีหน้าดินดินเนื้อและระบบทับน้ำได้ตื้นสูง ใช้ปุ๋ยก่อนเปิดกรีด สูตร ๒๐-๑๐-๑๒ ปุ๋ยหลังเปิดกรีด สูตร ๓๐-๕-๑๘ การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดและระหว่างการเปิดกรีดปานกลาง ใช้ระบบกรีดครึ่งลำต้นวันวันวัน ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๒๖๓ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

ต้นทุนการผลิตยางพารา	เป็นเงิน
● ต้นทุนยางไม่ได้ผลผลิต (๑ - ๗ ปี)	
- ค่าเตรียมพื้นที่	๐.๗๓ บาท/กิโลกรัม
- การปลูก	๐.๙๔ บาท/กิโลกรัม
- บำรุงรักษา	๔.๘๙ บาท/กิโลกรัม
- กำจัดวัชพืช	๐.๗๖ บาท/กิโลกรัม
● ต้นทุนซ่อมยางให้ผลผลิต	๗.๖๒ บาท/กิโลกรัม
● ต้นทุนการกรีด เก็บน้ำยาง และการทำยางแผ่น	๓๐.๕๗ บาท
● ค่าที่ดิน	๔.๐๖ บาท
รวมต้นทุน	๔๐.๕๗ บาท/กิโลกรัม

หมายเหตุ : - ผลผลิตจากการกรีดยางเฉลี่ย ๒๖๓ กิโลกรัม/ไร่/ปี

- ข้อมูลจากแปลงทดลอง ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ (ราคายางแผ่นดิบ ๗๒ บาท/กิโลกรัม)

๑๙ ผลลัพธ์ที่เกิด

๑๗. หิมพันธุ์สกุนคร และไหมพันธุ์นางตุ้ยสกุนคร

ลักษณะเด่น

หม่อนพันธุ์สกุนคร ให้ผลผลิตใบสด ๓,๕๐๗ กิโลกรัม/ไร่ มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้ดี ขยายพันธุ์ง่าย สามารถใช้ท่อนพันธุ์ปลูกในแปลงได้โดยตรงหรือปักชำก่อนปลูก มีความต้านทานโรคภัยคุกคาม ความสูงของต้นประมาณ ๑.๘ เมตร (๗-๙ วัน หลังตัดตา) ให้ผลผลิตในสภาพท้องถิ่นประมาณ ๒,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี ใหม่พันธุ์นางตุ้ยเลี้ยงง่ายและผลผลิตสูง มีเปลือกรังชั้นนอกสีตุ่นและมีเปลือกรังชั้นในสีเหลืองเข้ม เส้นไหมมีความเลื่อมมันวาว โดยเกษตรกรยังไม่สามารถเลี้ยงไหมได้ในปีแรก จะเลี้ยงไหมได้ในปีที่ ๒ และได้กำไรมุ่งทุนในปีต่อๆ ไป

ต้นทุนการผลิตหม่อนพันธุ์สกุนคร และใหม่พันธุ์นางตุ้ยสกุนคร	ปีที่ ๑ (บาท)	ปีที่ ๒ (บาท)	ปีที่ ๓ (บาท)	
● ปลูกหม่อน ๑ ไร่				
- ค่าเตรียมแปลงสำหรับการปลูกหม่อน	๗,๒๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	
● เลี้ยงไหม (๑ แผ่น = ๒๓,๐๐๐ ฟอง)				
- ไฟไหม, ค่าวัสดุอุปกรณ์, ห้องเลี้ยงไหม, ตาข่ายถ่ายมูลไหม วัยอ่อน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๖,๓๖๐	๑,๐๒๐	๑,๐๒๐	
	รวม	๑๓,๕๖๐	๔,๐๔๐	๔,๐๔๐
ผลตอบแทน				
- จำหน่ายใบหม่อน กก.ละ ๓ บาท (๒,๕๐๐ กก./ไร่)	-	-	-	
- จำหน่ายเส้นไหม กก.ละ ๑,๖๐๐ - ๑,๗๐๐ บาท (๑.๓ กก./แผ่น) (๖ รุ่น/ปี)	-	๑๓,๒๖๐	๑๓,๒๖๐	
- จำหน่ายตัดแพ็ กก.ละ ๑๕๐ - ๒๐๐ บาท (๓ กก./แผ่น) (๖ รุ่น/ปี)	-	๑๕,๖๐๐	๑๕,๖๐๐	
	รวม	-	๒๘,๘๖๐	๒๘,๘๖๐
	กำไรสุทธิ	-๑๓,๕๖๐	๒๔,๘๔๐	๒๔,๘๔๐

หมายเหตุ : - หม่อนมีอายุการใช้งาน ๘ - ๑๐ ปี

- rog บริการเลี้ยงไหม ๑ รุ่น ใช้เวลา ๑ เดือน (เลี้ยงได้ ๖ รุ่น/ปี)
- ราคากำหนดขายเส้นไหม ขึ้นอยู่จากการหม่อนไหม
- ข้อมูลจาก นางอนงค์ พฤกษาการ สำเร็จการศึกษา จังหวัดสกุนคร (สมาคมศึกษาเพาะปลูก)
- ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖

๑๙. กារແປຣູບພັດກົນທີ່ ຈາກພື້ເສມຸນໄພ

ສມຸນໄພ ສາມາຮັນນຳມາໃຫ້ເດືອນ
ສາຣັບປະໂຍ່ນແລະຖຸກ
ແປຣູບອອກມາໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ໂດຍມີວິທີ
ທຳອຍ່າງຍ່າຍ່າ ເຊັ່ນ ກາຣທຳລຸກປະຄບ
ສມຸນໄພແທ້ງ (ນ້ຳໜັກ ๒៥๐ ກຣັມ) ໂດຍ
ມີສມຸນໄພທີ່ໃຊ້ເປັນສ່ວນປະກອບຫຼັກ ອື່ນໄພ ໝົມື້ນ ຕະໄຄຮັບໜ້າ ໃບ/ຜົວມະກຽດ ໃບມະໜາມ ພິມເສນ
ກາຣບູຮ ແລະເກລື້ອ ຈຶ່ງເກະທຽກສາມາຮັນພັດໃດເວັງ ເປັນອາຂີພເສຣີມໃນຄວ້ວເຮືອນໄດ້

ຂັ້ນຕອນກາຣທຳລຸກປະຄບສມຸນໄພແທ້ງ (ລຸກປະຄບ ๑ ລຸກ) ນຳໄພລ ៥〇 ກຣັມ
ໝົມື້ນ ៥〇 ກຣັມ ແລະຕະໄຄຮັບໜ້າ ๓〇 ກຣັມ ໂຄພອຫຍາບາ ໄສໃບ/ຜົວມະກຽດ ๓〇 ກຣັມ ໃບມະໜາມ
៥〇 ກຣັມ ພິມເສນ ៥ ກຣັມ ກາຣບູຮ ᭠〇 ກຣັມ ເກລື້ອ ᭧៥ ກຣັມ ນຳສ່ວນຜສມາຮວມກັນ ຄລຸກເຄົ້າໃຫ້ເຂົ້າ
ກັນແລ້ວນຳມາໃສ່ຜ້າທ່ອງດ້ວຍເຂືອກໃຫ້ແນ່ນ

ຕົ້ນຖຸນກາຣຜັດແປຣູບພັດກົນທີ່ສມຸນໄພ	ເປັນເຈີນ	ຜລຕອບແຫນ	ເປັນເຈີນ
● ລຸກປະຄບສມຸນໄພແທ້ງ ນ້ຳໜັກ ᭠៥〇 ກຣັມ (ຈຳນວນ ๓〇 ລຸກ)		- ຈຳໜ່າຍລຸກປະຄບສມຸນໄພ ລຸກລະ ៦〇 ບາທ (๓〇 ລຸກ)	᭧,៥〇〇 ບາທ
- ສມຸນໄພຕ່າງໆ (ໄພລ, ໝົມື້ນ, ຕະໄຄຮັບໜ້າ, ໃບມະກຽດ, ໃບມະໜາມ, ພິມເສນ, ກາຣບູຮ, ແລະເກລື້ອ)	᭯.᭯.᭫.᭫ ບາທ		
- ຜ້າດີບ ຂະດັບ ᭩᭯᭯᭯᭯᭯᭯ ໜມ. ຜິນລະ ᭫ ບາທ (๓〇 ຜິນ)	᭯᭯〇 ບາທ		
- ເຂືອກຝ່າຍ ເສັ້ນລະ 〇.᭫ ບາທ (๓〇 ເສັ້ນ)	᭯᭯ ບາທ		
- ຖຸງ ໤ X ୧୧ ຖຸງລະ 〇.᭫ ບາທ (๓〇 ຖຸງ)	᭯᭯ ບາທ		
- ອະລາກລຸກປະຄບ ແຜ່ນລະ ୨ ບາທ (๓〇 ແຜ່ນ)	୨୦ ບາທ		
	ຮວມ ᭧,᭯.᭯.᭫.᭫ ບາທ		ຮວມ ᭧,᭯〇〇 ບາທ

ກຳໄຮສຸທີ ᭧,᭯〇〇 - ᭧,᭯.᭯.᭫.᭫ = ୧୯.୯.୯ ບາທ

ທໍາມຍເຫດ : - ຊ້ອມຈາກກຸ່ມັຟັງລຸກປະຄບສມຸນໄພບ້ານນາໝານ ປະເທດອຸປະກອດຈິກາຍນ ୨୯୯
- ຮັບຂໍ້ອສມຸນໄພໃນກາຣຜັດກົນທີ່ຈົນຢັກກາຣທັນນາງພານາ

๑๙. การผลิตผ้า白衣อุบคrama

ูนคrama เป็นไม้ที่มีตระกูลคล้าย ขอบน้ำน้อย แಡดจัด ใบครามสด ๔ กิโลกรัม
ตี่ จะได้เนื้อครามป่นปูนขาว ๑ กิโลกรัม ย้อมผ้าได้ ๒๐๐ - ๓๐๐ กรัม

ถ้าทำ白衣อุบคrama เพื่อการค้า ต้องปลูกประมาณปีละ ๕ - ๖ ไร่ พอดีน้ำครามอายุ ๓ เดือน จะให้สีครามมากที่สุด
เกษตรกรสามารถผลิตผ้า白衣อุบคrama เป็นอาชีพเสริมได้

การก่อหม้อครามเตรียมน้ำย้อม ชั้นเนื้อครามเปียก ๑ กิโลกรัม ผสมน้ำขี้เล้า ๓ ลิตร ในโถอ่างดิน โจน้ำ
ย้อมทุกเช้า-เย็น สังเกตสี กลิ่น และฟอง วันที่ ๓ ใช้มะขามเปียก ๑๐๐ กรัม ต้มกับน้ำ ๑ ลิตร พักให้เย็น ผสมลง
ไปในโถอ่างน้ำย้อม โจครามทุก瓣 และสังเกตต่อไปจนน้ำย้อมจะใสขึ้น เปลี่ยนเป็นสีเขียวปนน้ำเงิน กลิ่นหอมอ่อน
ฟองสีน้ำเงิน โจครามทุกวันจนกว่าน้ำย้อมจะเป็นสีเหลืองอมเขียวหรือเขียวยอดดอง ขุ่นข้น ฟองสีน้ำเงินเข้มวาว
ไม่แตกยุบ แสดงว่าเกิดสีคราม (Indigo White) ในน้ำย้อมแล้วซึ่งใช้เวลาทั้งหมดประมาณ ๗ วัน

ต้นทุนการผลิตผ้า白衣อุบคrama	เป็นเงิน	ผลตอบแทน	เป็นเงิน
● ต้นทุนการปลูกคราม (พื้นที่ ๑ ไร่)			
- เมล็ดพันธุ์คราม	-	- จำนวนเนื้อคราม กก.ละ ๑๒๐ บาท (ผลผลิต ๔๐ กก./ไร่/ปี)	๔๘,๐๐๐ บาท
- ปุ๋ยคอก-ปุ๋ยเคมี (สูตร ๑๕-๑๕-๑๕)	๔,๐๐๐ บาท		
- ค่าจ้าง农夫 ครั้งละ ๕๐ บาท (๑ ครั้ง)	๕๐ บาท		
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ถังพลาสติก, ปุ๋นชา) ๔,๐๐๐ บาท	๔,๐๐๐ บาท		
	รวม ๙,๕๐๐ บาท		รวม ๔๘,๐๐๐ บาท

กำไรสุทธิ ๔๘,๐๐๐ - ๙,๕๐๐ = ๓๘,๕๐๐ บาท

ต้นทุนการห่อผ้า白衣อุบคrama (จำนวน ๙๐ เมตร)	เป็นเงิน	ผลตอบแทน	เป็นเงิน
- เส้นฝ้าย (เส้นหนึ่ง) และเส้นฝ้ายเข็มมือ	๖,๐๐๐ บาท	- จำนวนผ้า白衣อุบคrama เมตรละ ๓๕๐ บาท (๙๐ เมตร)	๓๑,๕๐๐ บาท
- เนื้อคราม กก.ละ ๑๒๐ บาท (๖๐ กก.)	๗,๒๐๐ บาท		
- ถังพลาสติก ใบละ ๓๐๐ บาท (๔ ใบ)	๑,๒๐๐ บาท		
	รวม ๑๙,๔๐๐ บาท		รวม ๓๑,๕๐๐ บาท

กำไรสุทธิ ๓๑,๕๐๐ - ๑๙,๔๐๐ = ๑๒,๑๐๐ บาท

หมายเหตุ : - ไม่มีเมล็ดพันธุ์น่องจากใจไม้สักพันธุ์จากศูนย์ภูมานา แหล่งเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกครั้งต่อไป

- ระยะเวลาการปลูกคราม สามารถเก็บเกี่ยวได้ปีละ ๒ รอบ
- ผ้า白衣อุบคrama ๙๐ เมตร ใช้ระยะเวลาในการห่อประมาณ ๒๐ วัน/คน
- โจร คือ การใช้ขันตัวส่วนผสมในอ่างอย่างสูง ๑ ฟุต แล้วค่อยๆ เทกลับลงในอ่างเดิม ทำซ้ำ ๓ - ๕ ครั้ง เพื่อเป็นการเพิ่มอีกชั้นแก่น้ำ白衣อุบคrama เกิดปฏิกิริยาเคมีทำให้เกิดสี
- ข้อมูลจากกลุ่มทดลอง白衣อุบคrama บ้านนานากเค้า ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖

๑๙ ผลลัพธ์ที่ได้

[๒๔] ศูนย์ศึกษาการพัฒนาชุมชนเชิงวัฒนธรรมฯ